

LÄRARHANDLEDNING TILL FACTFULNESS

Tips på hur du kan skapa lektioner
med boken som grund

INLEDNING

Det här är en lärarhandledning till boken *Factfulness* av Hans Rosling, Anna Rosling Rönnlund och Ola Rosling. Handledningen ger förslag på hur du kan använda boken i din undervisning och skapa lektioner med boken som grund.

Den riktar sig framför allt till dig som undervisar i samhällsvetenskapliga ämnen på högskolan och gymnasiet, även om materialet självklart även kan användas av lärare i andra ämnen och i sammanhang utanför skolan.

I *Factfulness* beskrivs tio instinkter som på olika sätt påverkar oss och gör att vi missförstår världens utveckling. Boken visar också hur vi genom att tygla dessa instinkter kan ersätta en felaktig världsbild med en faktabaserad världsbild.

Lärarhandledningen består av två delar:

- Den första utgår från bokens inledningskapitel och ger tips på hur du kan introducera boken och dess huvudtankar i klassrummet.
- Den andra beskriver en arbetsgång med färdiga lektionsupplägg för arbetet med en av instinkterna som behandlas i *Factfulness*, nämligen gapinstinkten.

Att fokusera just på gapinstinkten motiveras av att det är en av de mest grundläggande av de tio instinkterna; i boken beskrivs den som en ”megamissuppfattning”, eftersom den har en enorm betydelse för hur människor missuppfattar världen.

Det upplägg som beskrivs för gapinstinkten kan dessutom fungera som modell för hur arbetet med andra instinkter i *Factfulness* kan läggas upp. Så här skulle i grova drag arbetet med valfri instinkt kunna se ut:

Förberedelser

- Läs kapitlet i fråga. Sammanfatta innehållet för dig själv utifrån rubrikerna "Hur påverkar instinkten oss?", "Hur ser världen ut på riktigt?" och "Knep för att kontrollera instinkten".
- Fundera igenom hur du kan använda dig av de fakta som presenteras i kapitlet, och vilket material utöver boken som kan passa att arbeta med (på Gapminders webbplats finns mycket material för skolor).

Introduktion

- Gör förslagen till introduktionsuppgifter här i lärarhandledning (s. 6–7).
- Självklart gör ni bara dessa uppgifter en gång. Om ni arbetar med flera av instinkterna i boken kan ni repetera den eller de faktafrågor i testet som har direkt koppling till den aktuella instinkten (se nedan).

Fördjupning

- Låt eleverna arbeta med ett faktabaserat material som bidrar till att ge dem en mer korrekt bild av tillståndet i världen.

Avslutning

- Avsluta med att tillsammans reflektera över hur arbetet gick. Vad har vi lärt oss? Hur har det förändrat vår bild av världen?

Faktafrågornas koppling till de tio instinkterna

Gapinstinkten:	Faktafråga 1, 2
Försämringsinstinkten:	Faktafråga 3, 4
Linjärinstinkten:	Faktafråga 5, 6
Rädslainstinkten:	Faktafråga 7
Storleksinstinkten:	Faktafråga 8
Generaliseringsinstinkten:	Faktafråga 9
Ödesinstinkten:	Faktafråga 10
Ensidighetsinstinkten:	Faktafråga 11
Klanderinstinkten:	Faktafråga 12
Akutinstinkten:	Faktafråga 13

HUR SER VI PÅ VÄRLDEN – OCH VARFÖR?

I inledningskapitlet till *Factfulness* beskriver författarna huvudtankarna bakom boken. Med utgångspunkt i ett test med 13 faktafrågor förs ett resonemang om varför så många av oss har en felaktig bild av världen och hur fakta och data kan fungera som terapi.

På de följande sidorna sammanfas inledningskapitlet som repetition för dig som lärare. Därefter följer förslag på uppgifter att göra som introduktion till arbetet med boken.

Sammanfattning av inledningskapitlet

Bokens grundtankar

”Factfulness kan och bör i likhet med sund kost och regelbunden motion bli en del av din vardag. Börja öva upp den och du kommer att kunna ersätta din överdramatiska världsbild med en världsbild grundad på fakta.” Så skriver bokens författare i inledning av *Factfulness* (s. 28), och presenterar därmed bokens grundtankar:

- Många människor runt om i världen har *en överdramatisk världsbild*. Det innebär att vi tror att världen är mer skrämmande, våldsam och hopplös än vad den i själva verket är. Denna världsbild är stressande och vilseledande.
- Genom att öva oss och ta till oss data och enkla tankeverktyg kan vi ersätta den överdramatiska världsbilden med *en faktabaserad världsbild*. Denna världsbild gör att vi fattar bättre och klokare beslut, gör oss uppmärksamma på verkliga faror och möjligheter, och gör att vi inte behöver stressa upp oss över fel saker.

Hur utbredd den överdramatiska världsbilden verkligen är har Hans Rosling och Stiftelsen Gapminder (som Hans Rosling, Anna Rosling Rönnlund och Ola Rosling grundade 2005) visat genom att under många år låtit tusentals människor svara på faktafrågor om allt ifrån fattigdom och välstånd till utbildning, hälsa och könsskillnader. Resultaten från dessa tester är nedslående: ”Alla verkar ha en förödande felaktig bild av världen”, sammanfattar författarna (s. 20).

Varför har så många fel om världen?

Hur kommer det sig att så många har missat att världen på många sätt – steg för steg, år för år – faktiskt blivit bättre? Varför har så många av oss så lätt att feltolka fakta och dra felaktiga slutsatser?

Svaret, menar författarna, har att göra med hjärnans sätt att fungera: Vi är utrustade med instinkter som var till stor nytta för våra förfäder som levde som jägare och samlare, men som gör att vi moderna människor ofta drar förhastade slutsatser och ser faror som inte finns i verkligheten.

Sammanfattning av de tio instinkterna

De tio instinkterna som behandlas i boken är:

1. **Gapinstinkten** som gör att vi gärna delar upp saker och ting i två grupper. Denna instinkt ligger bakom missuppfattningen att världens länder kan delas in i fattiga och rika med ett gap emellan, när de flesta länder egentligen befinner sig i mitten.
2. **Försämringsinstinkten** som gör att vi mer lägger märke till det som är dåligt än det som är bra. Denna instinkt ligger bakom missuppfattningen att världen blir sämre och sämre, när mycket i själva verket blir bättre.
3. **Linjärinstinkten** som gör att vi föreställer oss linjer som räta. Denna instinkt ligger bakom missuppfattningen att världens befolkning *bara* ökar och kommer att fortsätta öka om inget drastiskt görs. I själva verket ökar befolkningmängden snabbt, men inbromsningen har redan börjat, och kurvan kommer med största säkerhet att plana ut mot århundradets slut.
4. **Rädsloinstinkten** som får oss att rikta uppmärksamheten mot dramatiska faror och bortse från det som är mest riskabelt. Denna instinkt ligger bakom missuppfattningen att världen är mer skrämmande än den verkligen är.
5. **Storleksinstinkten** som gör att vi tar fel på proportioner eller missbedömer storleken på saker. Denna instinkt gör att vi systematiskt underskattar de framsteg som har gjorts i världen.
6. **Generaliseringsinstinkten** som får oss att göra felaktiga generaliseringar. Att sluta generalisera går inte men felaktiga generaliseringar får oss att bunta ihop saker, människor och länder som i själva verket är väldigt olika.
7. **Ödesinstinkten** som gör att vi tror att medfödda egenskaper bestämmer ödet för såväl människor som för länder. Denna instinkt ligger bakom missuppfattningen att samhällen och kulturer inte ständigt förändras, och får oss att förväxla långsam förändringar med ingen förändring alls.
8. **Ensidighetsinstinkten** som handlar om vår förkärlek till enkla idéer, och som gör att vi dras till enkla orsaker och lösningar. Resultat blir att vi ofta missförstår världen och blir blinda för information som inte passar in i vårt perspektiv.
9. **Klanderinstinkten** som gör att vi söker syndabockar när något dåligt händer och hjältar när något går bra. Denna instinkt blockerar vår analysförmåga och gör att vi förenklar världen och slutar leta efter andra förklaringar.
10. **Akutinstinkten** som får oss att tro att det är bråttom – nu eller aldrig! – och får oss att vilja handla genast (samtidigt som vi tycks sakna instinkten att ta långsiktiga risker på allvar). Denna instinkt gör att vi ofta tänker mindre kritiskt när vi ställs inför komplexa problem.

LEKTIONSUPPLÄGG: INTRODUCERA ARBETET MED BOKEN

Lektionsupplägget består av tre uppgifter som länkar i varandra och som är tänkta att genomföras som en introduktion till det vidare arbetet med boken.

- Förberedelser:** Läs inledningskapitlet i *Factfulness*.
Skriv ut kopieringsunderlag i lärarhandledningen.
- Material:** Datorer eller surfplattor.
- Tidsåtgång:** 1 lektion.

Factfulness

Presentera boken och diskutera begreppet factfulness:

- Skriv "Factfulness" på tavlan. Vad tänker eleverna om begreppet?
Vilka associationer ger det?
- Förklara att det är titeln på en bok, men också ett koncept som handlar om bli bättre på att ta till sig data och information, för att bättre kunna förstå världen. Konceptet utvecklades av Hans Rosling, Anna Rosling Rönnlund och Ola Rosling som tillsammans skrivit boken.

Elevernas kunskaper

Berätta att Hans Rosling under många år reste runt i världen och höll föreläsningar. Då passade han på att ställa frågor till publiken för att testa deras kunskaper om världen. Nu ska också eleverna få svara på ett antal frågor som handlar om världens utveckling.

- Låt eleverna göra testet i *Factfulness* (s. 13–16). Använd kopieringsunderlag 1.
- Låt eleverna diskutera och jämföra sina svar i mindre grupper.
- Gå igenom de rätta svaren. Vad tänker eleverna om svaren? Vad överraskar mest?
- Om många i klassen svarat fel kan det vara bra att berätta att de inte är ensamma – de flesta av de tusentals personer som svarat på frågorna har svarat fel.

Optiska illusioner och globala illusioner

Följ upp testet med en diskussion om vad det kan bero på att så många människor svarar fel på frågorna – och alltså har en felaktig bild av världen.

- a) Vad tror eleverna att det beror på?
- b) Redogör för de huvudtankar som läggs fram i bokens inledningskapitel. Förklara begrepp som den överdramatiska världsbilden, den faktabaserade världsbilden och instinkter.
- c) Gör övningen "Optiska illusioner – globala illusioner" (kopieringsunderlag 2) och kommentera den med utgångspunkt i resonemanget i boken (s. 26).
- a) Låt eleverna diskutera vad faran är med att så många människor har en felaktig bild av världen. Be dem skriva ner några tankar per grupp, och sedan redovisa för varandra. Varför är det så viktigt att ha en faktabaserad bild av världen? (*Factfulness*, s. 46 och 53.)

KOPIERINGSUNDERLAG 1

Testa dig själv

1. I alla låginkomstländer i världen, hur många flickor går idag ut grundskolan?

- A: 20 procent
- B: 40 procent
- C: 60 procent

2. Var bor majoriteten av världens befolkning?

- A: Låginkomstländer
- B: Medelinkomstländer
- C: Höginkomstländer

3. Under de senaste 20 åren har andelen människor som lever i extrem fattigdom i världen ...?

- A: Nästan fördubblats
- B: Förblivit i stort sett densamma
- C: Nästan halverats

4. Vilken är medellivslängden för världens befolkning i genomsnitt?

- A: 50 år
- B: 60 år
- C: 70 år

5. Det finns idag två miljarder barn i världen i åldern 0 till 15 år. Enligt FN, hur många barn kommer det finnas år 2100?

- A: 4 miljarder
- B: 3 miljarder
- C: 2 miljarder

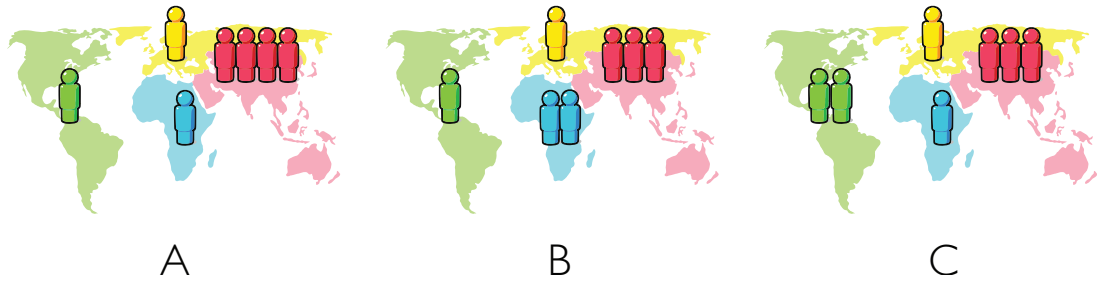
6. FN förutspår att år 2100 har världens befolkning ökat med ytterligare 4 miljarder människor. Vilken är huvudanledningen?

- A: Det kommer finnas fler barn (under 15 år)
- B: Det kommer finnas fler vuxna (15 till 74)
- C: Det kommer finnas fler väldigt gamla människor (över 75 år)

7. Hur har dödssiffran per år från naturkatastrofer förändrats under de senaste hundra åren?

- A: Mer än fördubblats
- B: Förblivit i stort sett densamma
- C: Minskat till mindre än hälften

8. Idag finns det ungefär sju miljarder människor i världen. Vilken karta visar bäst var de bor?
(Varje figur representerar 1 miljard människor.)

9. Hur många av världens barn har idag vid ett års ålder vaccinerats mot någon form av sjukdom?

- A: 20 procent
- B: 50 procent
- C: 80 procent

10. Globalt sett har 30-åriga män i genomsnitt gått 10 år i skolan. Hur många år har kvinnor i samma ålder gått i skolan?

- A: 9 år
- B: 6 år
- C: 3 år

11. Tiger, jättepanda och svart noshörning listades 1996 som utrotningshotade arter. Sedan dess, har någon av dessa arter blivit mer kritiskt utrotningshotade?

- A: Två av dem
- B: En av dem
- C: Ingen av dem

12. Hur många människor i världen har viss tillgång till elektricitet?

- A: 20 procent
- B: 50 procent
- C: 80 procent

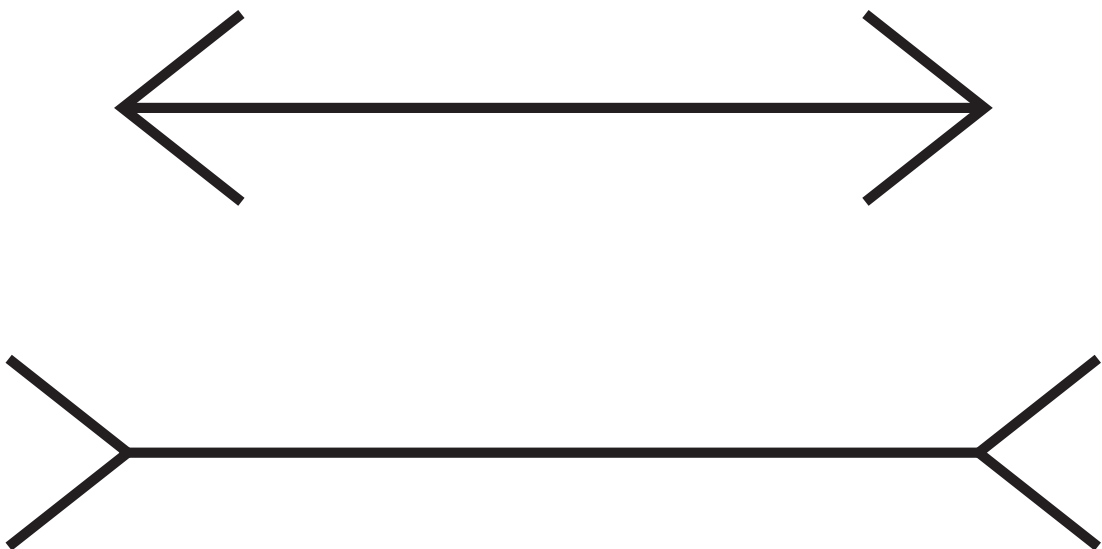
13. Globala klimatexperter förutspår att under de närmsta 100 åren så kommer medeltemperaturen i världen att bli:

- A: Varmare
- B: Densamma
- C: Kallare

KOPIERINGSUNDERLAG 2

Optiska illusioner – globala illusioner

Titta på de båda linjerna nedan. Vilken är längst?

GAPINSTINKTEN – MISSUPPFATTNINGEN ATT VÄRLDEN ÄR TVÅDELAD

I kapitel 1 i *Factfulness* beskrivs gapinstinkten och den utbredda megamissuppfattningen att världen kan delas in i fattiga och rika länder. På de följande sidorna sammanfattas kapitlet som repetition för dig som lärare. Därefter följer förslag på hur du kan arbeta med gapinstinkten med dina elever, med *Factfulness* och Gapminders webbplats som grund.

Sammanfattning av kapitlet

Hur påverkar instinkten oss?

Gapinstinkten gör att vi gärna delar upp saker och ting i två grupper, och ligger bakom missuppfattningen att världen kan delas in i två slags länder – fattiga och rika, u-länder och i-länder – och att det finns ett stort gap mellan dessa.

När Gapminder frågat människor runt om i världen hur stor andel av världens befolkning som bor i låginkomstländer, svarade majoriteten 50 procent eller mer. Det rätta svaret är 9 procent. På frågan hur många flickor i världens låginkomstländer som går ut grundskolan svarade en majoritet 20 procent. Det rätta svaret är 60 procent.

Många människor tror alltså att det finns ett stort gap mellan rika och fattiga, att de flesta i världen sitter fast i svår misär eller lever i rikedom.

Hur ser världen ut på riktigt?

Föreställningen om en tvådelad värld stämmer inte. Det finns inget gap, utan de flesta länder finns i mitten, där gapet antas vara. Världen har förändrats radikalt sedan 1960-talet. Det gäller nästan alla aspekter av det mänskliga livet, från familjestorlek och barnadödlighet till tillgången till elektricitet och utbildning.

Istället för att dela upp världen i två grupper är det mer korrekt att dela in den i fyra utifrån vilken inkomst människor har. De fyra inkomstnivåerna är:

- **Nivå 1:** Människor på den här inkomstnivån tjänar mindre än 2 dollar om dagen. Omkring 1 miljard människor lever på den här nivån.
- **Nivå 2:** Människor på den här inkomstnivån tjänar mellan 2 och 8 dollar om dagen. Omkring 3 miljard människor lever på den här nivån.

- **Nivå 3:** Människor på den här inkomstnivån tjänar mellan 8 och 32 dollar om dagen. Omkring 2 miljard människor lever på den här nivån.
- **Nivå 4:** Människor på den här inkomstnivån tjänar mer än 32 dollar om dagen. Omkring 1 miljard människor lever på den här nivån.

För 200 år sedan var cirka 80 procent av världens befolkning på Nivå 1, i extrem fattigdom. I dag är det alltså 9 procent. De flesta människor lever istället på de båda mellersta inkomstnivåerna, där de mest grundläggande behoven är tillgodosedda (det vill säga tillgång till hus, mat, vatten, elektricitet, sanitet, utbildning och grundläggande sjukvård.)

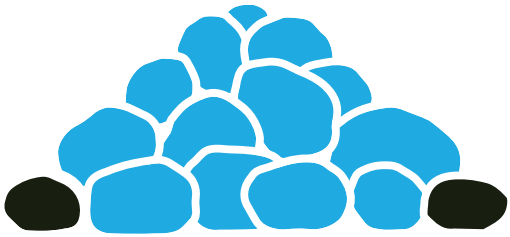
Knep för att kontrollera instinkten

Ett knep för att kontrollera gapinstinkten är att lokalisera majoriteten. Det gäller dessutom att komma ihåg att uppifrånperspektivet ofta förvränger bilden – för människor på Nivå 4 är det lätt att missa de enorma skillnaderna i livskvalitet för människor på de lägre inkomstnivåerna.

Instinkten:
Världen är tvådelad. Världens länder kan delas in i fattiga och rika.

Verkligheten:
Istället för tvådelning finns det istället en kontinuerlig spridning.
De flesta länder befinner sig i mitten. 75 % av mänskligheten bor i medelinkomstländer.

Knep:
Lokalisera majoriteten. Var aktsam på uppifrånperspektivet.

LEKTIONSUPPLÄGG FÖR ARBETET MED GAPINSTINKTEN

Lektionsupplägg bygger på modellen som beskrivs på sidan 3: Först en *introduktion*, sedan *fördjupning* i form av två uppgifter och därefter en *avslutning* i form av avslutande reflektion.

- Förberedelser:** Läs kapitel 1 i *Factfulness*. Bekanta dig med Dollar Street på gapminder.org.
Skriv ut kopieringsunderlag i lärarhandledningen (två till varje grupp).
- Material:** Datorer eller surfplattor.
- Tidsåtgång:** 2–4 lektioner.

Introduktion: repetera faktafråga 1 och 2

Återkoppla till faktafråga 1 och 2 i bokens test, som eleverna redan svarat på när de gjorde hela testet (lärarhandledningen, s. 8–9). Repetera hur eleverna svarade och de rätta svaren.

Uppgift 1: De fyra inkomstnivåerna

Följ upp introduktionen genom att slå fast att många människor alltså tror att världen är tvådelad, fast det inte stämmer. Detta kallas för *gapinstinkten*. Låt gärna eleverna försöka komma på fler exempel där vi delar upp saker och ting i två olika grupper (*Factfulness*, s. 53).

Presentera kort de fyra inkomstnivåerna (*Factfulness*, s. 48–51) och förklara hur Dollar Street fungerar (se rutan på nästa sida) – men utan att avslöja hur många som lever på de olika inkomstnivåerna. Gör därefter uppgiften.

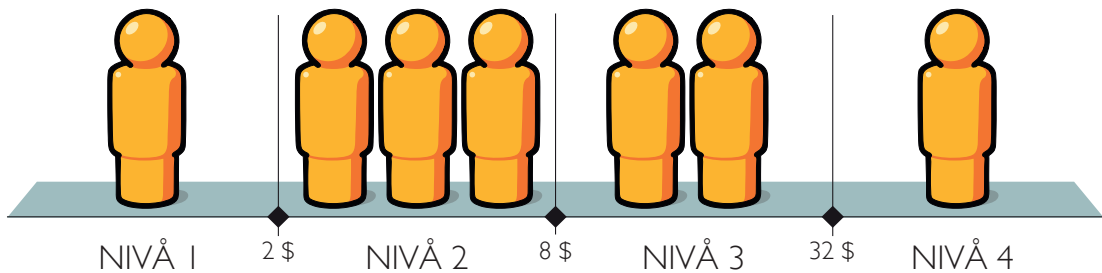
Arbetsgång

- Dela in klassen i grupper. Ge grupperna varsin Dollar Street-gata och sju figurer (kopieringsunderlag 3 och 4). Förklara att varje figur representerar cirka en miljard människor.
- Var tror eleverna att de själva bor på Dollar Street? Be dem göra en markering med en penna. Berätta att de flesta i Sverige lever på Nivå 4, även om en låg inkomst i Sverige (relativ fattigdom) ligger på medelinkomstnivå på den globala inkomstskalan, det vill säga Nivå 3.
- Visa gärna ett så kallat "inkomstbergsdiagram" på Gapminders webbplats, som visar hur inkomstfördelningen ser ut i Sverige. Använd denna länk:
[gapminder.org/tools/#\\$state\\$marker\\$select@\\$geo=swe;;;;&chart-type=mountain](http://gapminder.org/tools/#$state$marker$select@$geo=swe;;;;&chart-type=mountain)

- d) När eleverna nu vet var de själva befinner sig på Dollar Street ska de få fundera på var resten av världens befolkning lever. Berätta att omkring en miljard lever på Nivå 1 – var befinner sig de övriga sex? Be eleverna placera en figur på Nivå 1 och sedan fördela de övriga sex utifrån hur de tror att världens befolkning lever.

Uppföljning

- a) Låt varje grupp kort berätta var de placerat sina figurer.
b) Visa hur det ser ut i verkligheten genom att placera ut egna figurer på en gata.

- c) Visa gärna ett videoklipp med Hans Rosling när han på ett par minuter förklarar världens utveckling under de senaste tvåhundra åren, bland annat vad gäller just inkomstfördelningen: [youtube.com/watch?v=b7f9MUEqqEQ](https://www.youtube.com/watch?v=b7f9MUEqqEQ)

FAKTA!

Dollar Street

Dollar Street utvecklades av Anna Rosling Rönnlund och beskrivs så här i *Factfulness*: ”Föreställ dig alla hem i världen uppradade längs en gata och sorterade efter inkomst. De fattigaste bor längst till vänster och de rikaste längst till höger. Och [...] de flesta bor någonstans i mitten. Husnumret på gatan är hemmets inkomstnivå. Dina grannar på Dollar Street är människor från hela världen med samma inkomst.” (s. 185).

TIPS!

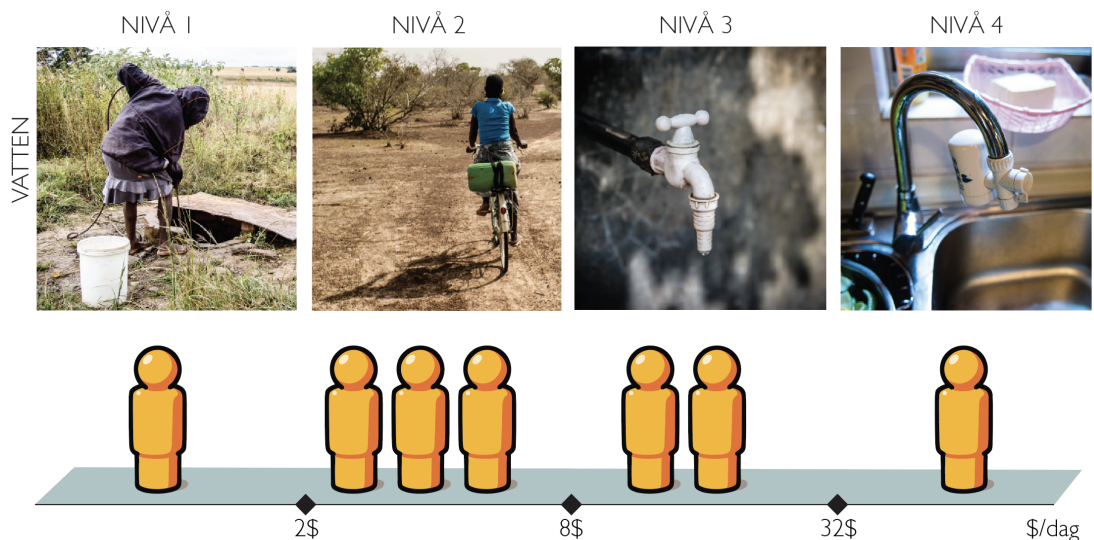
Hans Rosling i dansk tv

I en passage i *Factfulness* (s. 41) beskriver Hans Rosling den uppmärksammade intervjun med en dansk journalist 2015, där han bemöter missuppfattningen att världen är tvådelad. Läs gärna passagen högt för klassen och titta på intervjun, som finns på Youtube, och låt eleverna få reflektera över hur Rosling bemöter den bild av världen som journalisten ger. Vad vill han visa med frukterna på bordet?

Uppgift 2: Livet på Dollar Street

När man lever på Nivå 4 kan det vara svårt att se skillnaderna mellan hur människor lever på de lägre inkomstnivåerna. Alla kan verka lika fattiga. Diskutera detta ”uppifrånperspektiv” (*Factfulness*, s. 59–60) och ta gärna ett konkret exempel för att illustrera skillnaderna mellan att leva på de olika nivåerna (s. 185–188 + sista sidan.)

Ett tips är att fokusera på vatten: På Nivå 1 saknar människor ofta tillgång till tjänligt vatten och många timmar om dagen går till att skaffa detta vatten. De riskerar att bli sjuka av vattnet de har tillgång till. På Nivå 2 har människor tillgång till tjänligt vatten, men det kan vara långt till vattenkällan och många timmar om dagen går till att skaffa vatten. På Nivå 3 har människor tillgång till tjänligt vatten nära hemmet eller i hemmet. På Nivå 4 har människor tillgång till vatten i hemmet och anpassat för olika ändamål (dricksvatten, tvätt, varm- och kallvatten.)

Berätta att eleverna nu ska få fördjupa sig i hur livet kan te sig på de fyra inkomstnivåerna. Gör därefter uppgiften som beskrivs på nästa sida. I den uppgiften arbetar eleverna med Gapminders webbplats. Där finns ett rikt bildmaterial som dokumenterar livet för hundratals familjer runt om i världen.

TIPS!

Anna Rosling Rönnlunds TED Talk

I ett TED Talk 2017 presenterar Anna Rosling Rönnlund Dollar Street. Föredraget har titeln ”Everyone lives on Dollar Street” och finns på gapminder.org. Det är knappt 12 minuter långt och är på engelska. Vill du visa en kortare bit i klassrummet är ett förslag att visa från 6.37. I den senare delen av föredraget visar Rosling Rönnlund bilder på olika familjer runt om i världen och betonar betydelsen av att göra jämförelser.

Arbetsgång

- a) Gå in på gapminder.org, klicka på "Dollar Street" och välj "Svenska". Klicka sedan på "Snabbguide" i menyn till höger och gå igenom den tillsammans med klassen.
- b) Dela in klassen i grupper. Varje grupp får arbeta med två familjer från samma inkomstnivå. Förslagsvis fördelar du som lärare familjerna så att alla inkomstnivåer är jämnt representerade.
- c) Dela ut arbetsbladet (kopieringsunderlag 5) och ge eleverna tid att arbeta med uppgifterna.
- d) Låt grupperna presentera sina familjer för varandra enligt följande:
 - i. Grupperna som arbetat med familjer på inkomstnivå 1 och 4 inleder.
 - ii. Ge klassen en stund att reflektera över skillnaderna mellan de fattigaste och rikaste.
 - iii. Fortsätt redovisningarna med att grupperna som arbetat med familjer på inkomstnivå 2 och 3 redovisar.
 - iv. Ge klassen en stund att reflektera över hur tillvaron ser ut på inkomstnivå 2 och 3, det vill säga i mitten, där gapet ofta förväntas finnas. Påminn om att de flesta människor i världen lever på dessa två nivåer.
 - v. Avsluta med att klassen får diskutera likheter och skillnader mellan hur livet ser ut för de familjer som de arbetat med.

Uppföljning

Följ upp övningen genom att lyfta det resonemang som förs i kapitel 6 i *Factfulness* (som handlar om generaliseringsinstinkten), nämligen att Dollar Street både visar på de "slående likheter mellan vardagsliv på samma inkomstnivå i olika länder och de stora skillnaderna mellan hur folk lever i samma land" (s. 185). Familjer på Nivå 4 har till exempel mycket lika sovrum, kök och vardagsrum, på samma sätt som familjer på Nivå 2 förvarar och lagar mat på ungefär samma sätt – var i världen de än befinner sig.

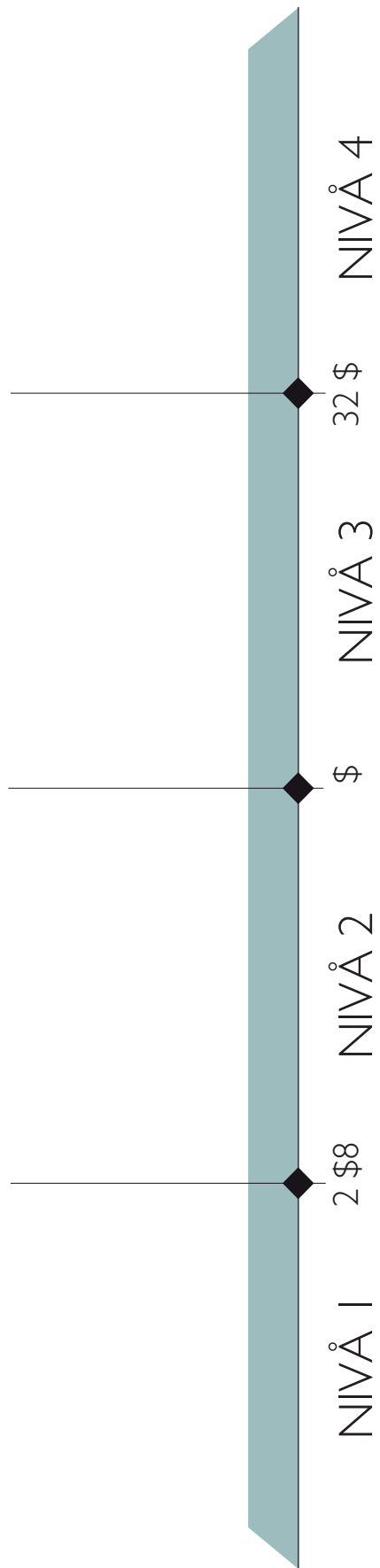
Familjerna på Dollar Street är alltså inte representativa för hur livet ser ut i deras hemländer, utan snarare för hur tillvaron kan te sig på olika inkomstnivåer.

Ett sätt att framhålla detta kan vara att du klickar i något av länderna Sydafrika, Kina eller Indien i Dollar Street, och visar att det finns familjer som lever på olika inkomstnivåer i samma land, eller klickar i "Afrika" och visar att det finns familjer på alla utvecklingsnivåer på den afrikanska kontinenten (se *Factfulness*, s. 189–190).

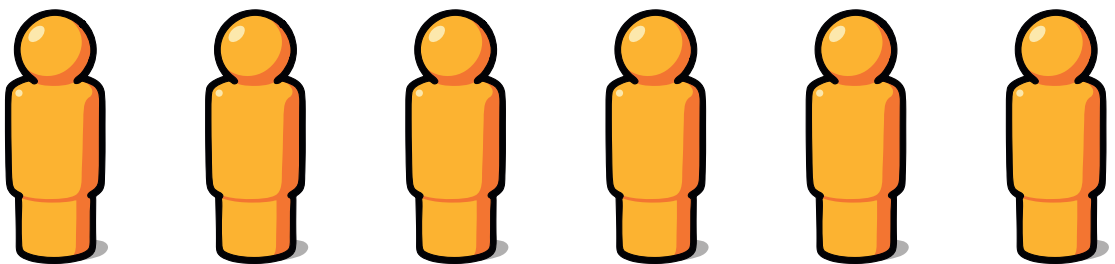
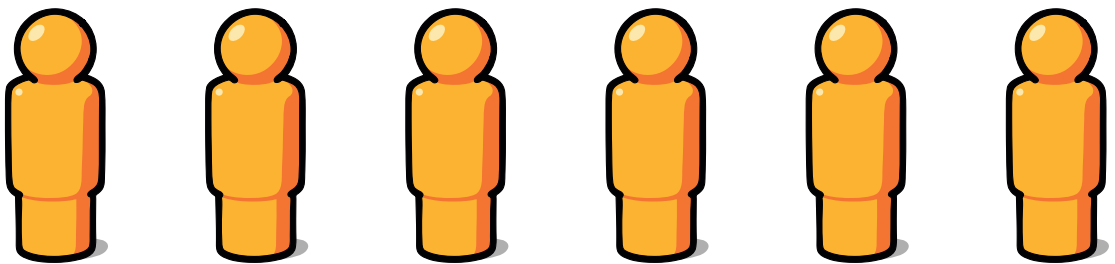
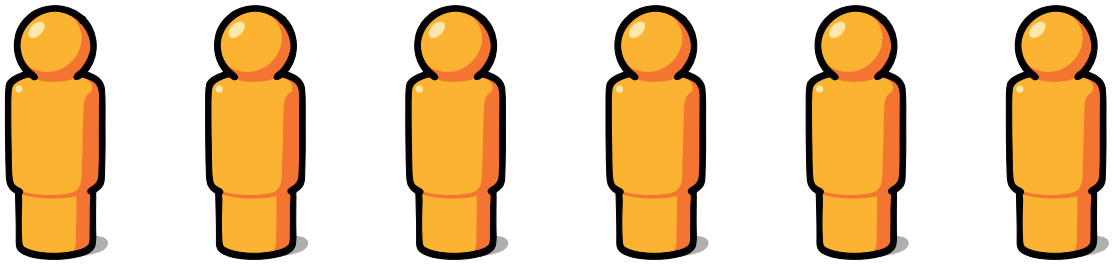
Avslutning

Avsluta arbetet med en övergripande diskussion om hur eleverna upplevde övningarna, och i vilken mån de tycker att de har fått en bättre förståelse för hur människors liv och vardag på olika inkomstnivåer ser ut.

KOPIERINGSUNDERLAG 3

KOPIERINGSUNDERLAG 4

KOPIERINGSUNDERLAG 5

Uppgifter till Dollar Street

Familj:

Var bor familjen:

Månadsinkomst:

Inkomstnivå:

Beskriv kort familjen:

Hur försörjer de sig:

Vilka utmaningar har de?

Välj en bild som visar vad familjen äter. Skriv en kort kommentar till bilden:

Välj en bild som visar hur barnens leksaker ser ut. Skriv en kort kommentar till bilden:

Vilken är familjens mest älskade sak? Om det inte finns en sådan bild kan ni välja en bild på ett personligt föremål som ni tror betyder mycket för familjen. Skriv en kort kommentar till bilden:

Lärrarhandledningen bygger på fritt tillgängligt material från Gapminder (www.gapminder.org) och är utvecklat av Carl-Johan Markstedt (skribent) i samarbete med Mikael Arevius och Olof Gränström (utbildare på Gapminder).

Om du vill veta mer om utbildningsmaterial eller boka workshops till din verksamhet kontakta lectures@gapminder.org.

info@nok.se
www.nok.se

Copyright © Carl-Johan Markstedt, Natur & Kultur, Gapminder
Innehållet i Lärrarhandledning till Factfulness är licensierad under Creative Commons licensen: CC BY, SA 4.0.
Licensen innebär att du fritt får sprida, kopiera och bearbeta innehållet så länge du berättar att det kommer från Gapminder och Natur & Kultur.
Illustrationer och bilder: Gapminder
Formgivning: Conny Lindström
ISBN 978-91-27-16153-5

Förlaget Natur & Kultur är en stiftelse som utan ägare kan agera självständigt och långsiktigt. Vårt mål är att genom stöd, inspiration, utbildning och bildning verka för tolerans, humanism och demokrati.